

Sumar

Introducere	1-2
Obiectivele CIJ	3-4
Proiecte de instruire	5-9
Proiecte “Cadrul legal”	10-12
Concursuri pentru jurnaliști	13-15
Solidarizarea jurnaliștilor	16
Publicațiile și resursele pentru jurnaliști	17-18
Centrul de resurse	19
Sondaje	20
Proiecte speciale	21-22
Clubul de presă	23-25
Proiecte adiționale	26-27
Parteneri și finanțatori	28
Consiliul Director al CIJ	29
Consiliul de experți	29
Echipa CIJ	29
Raport financiar	30-32

Introducere

Centrul Independent de Jurnalism a fost creat în decembrie 1994 ca parte a Casei Lumea Deschisă (o asociație de ONG-uri), și s-a înregistrat ca organizație neguvernamentală independentă în noiembrie 1998. În primii ani, Casa Lumea Deschisă a oferit cele mai favorabile condiții de activitate. Treptat, însă, gama de servicii propuse jurnaliștilor s-a lărgit, baza de resurse informaționale și de mijloace tehnice a crescut astfel încât a apărut necesitatea unor spații suplimentare și a unor reorganizări, ca Centrul să-și poată realiza proiectele de sine stătător. Dacă inițial dispuneam doar de o singură încăpere, astăzi putem pune la dispoziția jurnaliștilor un centru de resurse cu o sală de computere (având acces la Internet), o bibliotecă cu literatură în diferite limbi cu ediții periodice moldovenești și de peste hotare, o bază de date, două săli de conferințe, seminare și cursuri de jurnalism (în care au loc și ședințele Clubului de presă). Lunar, în medie, peste 300 de jurnaliști și studenți ai facultății de jurnalistică beneficiază de serviciile centrului de resurse, și numărul lor e în continuă creștere.

Centrul Independent de Jurnalism și-a început activitatea ca o instituție dedicată promovării unei prese libere și independente în Republica Moldova; astăzi scopul rămâne același dar este mai nuanțat, cu accente noi pe profesionalismul jurnaliștilor și a celor implicați în mass-media. Respectiv, de la programele de instruire axate pe teme generale s-a evoluat către subiecte mai specifice, raportate mai concret la necesitățile de pregătire ale jurnaliștilor.

Deoarece ideea creării unei școli alternative de perfecționare a jurnaliștilor în Moldova nu a putut fi materializată din mai multe motive, facultatea de jurnalism de la Universitatea de Stat rămânând a fi unica de acest fel, s-a ajuns la formula instruirii jurnaliștilor în perioade scurte de timp, care pare să fie una reușită pentru momentul de față, într-o societate unde jurnaliștii muncesc din greu pentru a-și câștiga mijloacele de existență, iar organizațiile mass-media nu pot plăti pentru studii de perfecționare pe termene mai îndelungate.

Proiectele de instruire, includ și o serie de proiecte speciale, care abordează aspectele și problemele jurnalismului tematic - jurnalismul economic, cum să scriem despre minoritățile naționale, problemele femeilor, ale copilului, ocrotirea sănătății ș.a., - ale cadrului legislativ al mass-media, cum ar fi drepturile și responsabilitățile jurnalistului accesul la informație ș.a. Aceste proiecte au de obicei o durată mai mare, și se realizează pe etape, de ele beneficiind un număr mare de jurnaliști.

Un compartiment foarte important în activitatea CIJ îl reprezintă publicațiile în domeniul mass-media. A rezistat în timp revista noastră analitică "Mass-media în Republica Moldova", iar acum un an am lansat un buletin informațional bilunar "Curier media". În afară de aceasta, Centrul nostru a realizat o doleanță mai veche a jurnaliștilor - Ghidul "Mass-Media din Republica Moldova".

De asemenea, cred că nu ne înșelăm considerând Clubul de Presă unul din proiectele cele mai populare printre jurnaliști.

Face primii pași serviciul juridic al CIJ, creat recent, pentru a oferi jurnaliștilor și organizațiilor mass-media informații din domeniul legislației mass-media locale și internaționale, precum și servicii de consultanță.

Zilnic, sute de oameni din întreaga lume, pot afla ce se întâmplă nou în Republica Moldova, grație proiectului Moldova News, realizat în colaborare cu DNT, care constă în selectarea celor mai importante știri din RM și plasarea lor pe Internet. La momentul scrierii raportului pagina respectivă a fost accesată de 257631 ori. CIJ a devenit un punct de reper pentru jurnaliștii străini, pentru diverse instituții și organizații internaționale mass-media (și nu numai) care se interesează de RM: răspundem aproape zilnic la tot felul de solicitări prin telefon sau poșta electronică, privind situația mass-media din RM, contacte cu politicieni, lideri, jurnaliști, organizații, instituții etc.

CIJ întreține relații de colaborare cu diverse instituții și organizații mass-media din Europa și SUA. Recent centrul nostru a devenit membru a unei rețele de centre de jurnalism din sud-estul Europei (South East European Network For Professionalisation of the Media).

În anii ce au trecut am participat la fondarea unor organizații profesionale în domeniul presei scrise și audiovizualului. Printre acestea sînt: Asociația Presei Independente și Asociația Presei Electronice, ONG-uri care urmăresc obiectivul solidarizării și consolidării mass-media independente. Sperăm ca ele să reușească tot mai mult în viitor

Consiliul de experți ai Centrului Independent de Jurnalism - 10 jurnaliști cu experiență bogată, ce lucrează pentru organizații mass-media locale și internaționale - ne ajută să fim în strîns contact cu realitatea, să eficientizăm elaborarea strategiilor și noilor proiecte.

Activitatea noastră în acești ani ar fi fost imposibilă fără susținerea generoasă a multor organizații și persoane dedate cauzei jurnalismului independent, din RM și de peste hotare, cărora am vrea să le mulțumim și pe această cale.

*Corina CEPOI
director*

Obiectivele CIJ

Fiind una din importantele organizații ce oferă asistență pentru jurnaliști și instituțiile mass-media din Republica Moldova, Centru Independent de Jurnalism își vede misiunea în a sprijini afirmarea unei presei de calitate, independente și obiective, a jurnalismului profesionist, în a contribui la dezvoltarea durabilă a mass-media ca factor necesar, obligatoriu, al procesului de democratizare.

Ontru realizarea obiectivelor propuse, Centrul Independent de Jurnalism:

- elaborează și implementează programe de instruire (seminare, ateliere, cursuri teoretice și practice etc.) cu tematică variată, pentru jurnaliști din diferite domenii mass-media
- contribuie la cunoașterea experienței și practicii occidentale în domeniu, sprijină contactele jurnaliștilor moldoveni cu colegii lor occidentali
- încurajează solidaritatea jurnaliștilor, acordă sprijin asociațiilor profesionale ale jurnaliștilor
- susține și participă nemijlocit la elaborarea unui cadru legal democratic al funcționării mass-media
- acordă sprijin presei independente locale și județene
- propune organizațiilor mass-media consultații în operații de afaceri și principii de piață
- organizează și încurajează schimbul de opinii și studiile privind starea și evoluția mass-media în Republica Moldova (editează două publicații, organizează ședințele Clubului de presă, comandă studii sociologice etc.)
- administrează diverse concursuri jurnalistice, organizează un top anual al celor mai populari jurnaliști
- oferă jurnaliștilor și organizațiilor mass-media resurse informaționale (literatură în diverse limbi, publicații periodice moldovenești și străine, acces la Internet, baza de date a CIJ)
- organizează cursuri pentru jurnaliștii începători, acordă sprijin publicațiilor liceale și școlare

În activitățile sale, CIJ tinde să valorifice experiența instituțiilor similare din alte țări, să atragă susținerea și colaborarea organizațiilor mass-media, a instituțiilor democratice locale, naționale și internaționale. În 1999 CIJ a administrat mai mult de 20 proiecte în colaborare cu: Centrul Internațional pentru Jurnaliști (SUA), Articolul XIX (Marea Britanie), Asociația Avocaților Americani, Fundația Thomson (Marea Britanie), Școala Superioară de Jurnalism din Lille (Franța), Programul de Instruire și Acces la Internet (IATP/IREX), Comitetul pentru Libertatea Presei, Centrul Soros pentru Artă Contemporană, Asociația Presei Independente, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării (USM), Centrul CONTACT și Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Realizarea obiectivelor propuse nu ar fi fost posibilă, firește, dacă CIJ nu ar beneficia de sprijinul financiar generos al Fundației SOROS Moldova, care este finanțatorul activităților de bază ale CIJ. De asemenea, este vitală pentru existența și rolul asumat de CIJ, susținerea financiară acordată, prin intermediul unor proiecte importante, de către Fundația Eurasia (USAID), Ambasada SUA, Banca Mondială (Programul de granturi mici), Institutul pentru o Societate Deschisă, TACIS (programul AGROinform),

Programul Național “Pământ”, Consiliul Europei, Fondul Know How, Asociația Dynamic Network Technologies (DNT), Press Now (Danemarca) și UNICEF.

Proiecte de instruire

Seminare, ateliere, conferinte

Proiectele de instruire ale Centrului Independent de Jurnalism sunt concepute ca parte importantă a dezvoltării profesionale a jurnaliștilor din Moldova și a dezvoltării unei presei libere și obiective.

Elaborarea lor țintește "importul" dar și elaborarea proprie de idei, metode, practici și tehnologii mediatiche moderne, schimbul constant de informație și experiență în diverse domenii mass-media, care se face cu ajutorul unor experți invitați din Europa și SUA. În același timp, proiectele CIJ țin să se adreseze nu numai jurnaliștilor ci și altor specialiști implicați în producția mediatică - manageri, redactori, cameramani, agenți de vânzări, dar și studenți și profesori de la Facultatea de Jurnalism a USM - diverselor tipuri de mass-media - agențiilor de știri, posturilor radio și tv, publicațiilor locale și județene, publicațiilor liceale și școlare.

Ca și alte institutii democratice, mass-media independentă trebuie construită în baza anumitor principii. De aceea, elaborarea proiectelor de instruire pornește nu numai de la necesitățile stingente pe care le relevă jurnaliștii înșiși, dar și de la practica țărilor democratice, unde mijloacelor de informare în masă le este recunoscut rolul specific de putere a patra. Anume din acest punct de vedere, trebuie privită includerea în programul de activitate a CIJ a unor cursuri destinate problematicii ONG, minorităților, etc.

Reportajul economic și de afaceri on mass-media din Republica Moldova

1998-1999

Finanțare: Fundația Eurasia, Fundația Soros Moldova

Scopul proiectului e să influențeze atât calitatea, cât și cantitatea materialelor pe teme economice în mass-media centrală și locală, să încurajeze o interacțiune și comunicare mai activă între reprezentantii mass-media și sectorul privat, fapt care să stimuleze în cele din urmă interesul populației pentru reformele economice.

Programul are câteva componente în care se combină cursurile practice de reportaj pe teme economice cu stagii la publicații de succes în Europa Centrală și de Est, călătorii de studiu și granturi pentru jurnaliști și organizații mass-media pentru a pune în practică cunoștințele acumulate.

Programul a început la 27 mai 1998 cu un seminar introductiv la care au participat 84 de persoane, jurnaliști și manageri mass-media din raioanele RM. Au fost invitați să vorbească în fața lor 13 experți, reprezentând instituții economice din RM și de peste hotare.

42 de jurnaliști de limbă română și 17 jurnaliști de limbă rusească au răspuns invitației de a participa la seminare și stagii de o săptămână în România și Ucraina (pentru ziariștii de limbă rusă), care au avut loc în iunie 1998. Deoarece numărul doritorilor a fost mai mare decât cel prevăzut, fundația Eurasia a asigurat finanțarea suplimentară a cinci jurnaliști.

În paralel, a fost organizat un concurs jurnalistice al materialelor pe teme economice și

de afaceri, la care au participat 48 de persoane (30 de limbă română și 18 de limbă rusă). Dintre aceștea au fost aleși 20 de persoane care să meargă la stagii în SUA și Polonia.

Stagii on SUA

28 noiembrie - 12 decembrie 1998

Stagiile de două săptămâni în SUA le-au permis jurnaliștilor moldoveni să ia cunoștință de modul de reflectare în presa din SUA a subiectelor de economie și business în mass-media de nivel local, național și internațional. Au fost vizitate diverse publicații, stații radio și tv, cum ar fi USA Today, The Washington Post The Wall Street Journal, Kiplingers Personal Finance Magazine, Journal of Commerce, CNN, CBS-News Affiliate în Washington și National Public Radio.

În afară de aceasta ei au asistat la briefingul zilnic de la Casa Albă s-au întâlnit cu diferiți reprezentanți ai instituțiilor economice și financiare ale SUA (Departamentul de Comerț al SUA, Institutul de Dezvoltare Economică al Băncii Mondiale și FMI, Bursa NASDAQ, Bursa din New York și Agenția de Știri Bloomberg).

Stagii on Polonia

11-20 ianuarie 1999

Programul coordonat cu Fundația Batory a luat în considerare interesele profesionale ale jurnaliștilor participanți. Stagiile pentru 10 jurnaliști au inclus vizite în Varșovia la postul privat de televiziune TVN, agenția de știri Reuters Poland, Banca Centrală, Fundația IDEE, ING Barrings, Bursa din Varșovia, ziarul Rzeczpolita. Călătoria la Gdansk le-a oferit posibilitatea de a se întâlni cu fostul ministru al privatizării Janusz Lewandowski la Institutul de cercetări a Economiei de piață.

Jurnaliștii moldoveni au apreciat înalt experiența jurnaliștilor polonezi în domeniul reportajului economic, vizita în Polonia oferindu-le o experiență practică de studiu la macro și micronivel a reformelor economice de acolo.

Atelierul post-stagii

22-23 februarie 1999

Jurnaliștii și managerii de presă ce au vizitat Polonia și SUA s-au întrunit într-un atelier de două zile unde au făcut schimb de experiență și opinii. De asemenea, a fost lansată culegerea "Repere jurnalistice - SUA și Polonia", care a inclus notele de călătorie ale jurnaliștilor în aceste țări.

Reportajul pe teme de cultură și artă

Seminar 26-27 martie 1999

Finantare: Fundația Soros Moldova, Centrul Soros pentru Artă Contemporană,

Programul de lucru de două zile a inclus noțiuni generale despre jurnalismul cultural și evoluția domeniului, politici culturale, interpretarea evenimentelor culturale, etica profesională și noi tehnologii. Seminarul a fost ținut de Victoria Anghelescu, critic de artă și jurnalist la cotidianul "Curentul" din București.

Au fost invitați să participe studenții și tinerii jurnaliști cu o experiență de lucru de

maximum 5 ani în jurnalismul cultural. Numărul mare al solicitărilor de participare, interesul manifestat de participanți ne-au întărit în convingerea că există nevoia organizării unor seminare suplimentare de acest fel.

Reportajul radio

Atelier pentru tinerii jurnaliști, 5-8 aprilie 1999

Co-organizatori: Facultatea de Jurnalism (USM), Școala Superioară de Jurnalism din Lille, Franța

Finanțare: Fundația Soros Moldova și Alianța Franceză din Moldova

Participanților li s-a vorbit despre ierarhia informațiilor, alegerea priorităților, unghiul de abordare, tehnicile de scriere, etc. S-a discutat despre importanța sunetului în radio, organizarea timpului, instrumente și tehnici de lucru ale unui reporter. Ei au pregătit împreună și au prezentat două jurnale în baza evenimentelor reale din RM. Instructor: Jean-Pierre Monzat de la Radio France International.

Deși a fost planificat pentru 15 participanți, numărul participanților a fost de cîte 21 de persoane în fiecare zi.

Experți pe teren

Consultanță, iunie-octombrie 1999

Finanțare: Agenția Informațională a Statelor Unite (USIA)

Prin acest program s-a realizat un schimb de cunoștințe și experiență între profesioniștii mass-media din America și cei moldoveni. În acest scop, specialiștii americani din mass-media au vizitat, pe parcursul a patru luni, diverse publicații independente și organizații de presă din Moldova.

Robb Hill a oferit consultanță ziarelor din Asociația Presei Independente în domeniul machetării computerizate, a echipamentelor digitale și fotojurnalism. Tematica consultațiilor individuale a fost stabilită în cadrul unui seminar organizat la CIJ. Timp de o lună, Robb Hill a reușit să viziteze 11 publicații locale și județene și agenția de știri DECA-press.

Programul lui **Ken Blum**, expert în probleme de publicitate a inclus vizite la agenții de publicitate (Standard, Moldreclama, ADV, Noba Group, Makler) și consultații pentru ziarele membre ale API.

Jack Ronald (editor și expert în etică mass-media) a continuat seminarele lui **Ken Blum** on probleme de publicitate - cum să faci publicitatea să lucreze pentru client, de ce este importantă respectarea contractului cu clientul, cum să-ti convingi clientul de potențialele beneficii ale publicității.

În septembrie Ronald a ținut un șir de seminare de etică pentru ziarisții din provincie. Seminarele au fost organizate la Bălți (10 septembrie, 13 participanți), Chișinău (11 septembrie, 8 participanți), Cimișlia (17 septembrie, 4 participanți) și Orhei (18 septembrie, 9 participanți). Atît participanții, cît și instructorul au considerat că s-a realizat un schimb important de păreri despre subiectele de etică. S-au discutat diverse aspecte și situații ce ar trebui evitate sau tratate cu precauție.

Jack Ronald a ținut un curs de lecții pe teme eticii profesionale pentru studenții din anii 2 și 3 ai Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării de la USM. Prezența numeroasă la fiecare curs, întrebările și discuțiile ce au urmat au demonstrat actualitatea temei și interesul studenților pentru ele.

Consultanță individuală în management și publicitate a fost oferită pentru “Accent Provincial” (Glodeni) și “Ora locală” (Ialoveni), ca și oficiului API din Chișinău. Vizite de informare au fost întreprinse la “Komsomolskaia Pravda-Moldova”, “Kommunist”, “Makler”, “Dobryi Den” (Rîbnița), “Novaia Gazeta” (Tighina), postul TV TiViK Asket (Tiraspol).

În ultimele două săptămîni, dl Ronald a lucrat cu ziarul “Economiceskoe Obozrenie”, Logos Press.

Alphonse Vinh a oferit un seminar de 5 zile despre Internet cu participarea a 9 jurnaliști. Ei au învățat cum să găsească cea mai scurtă cale pînă la informația care-i interesează. Seminarul a fost conceput în așa fel ca acești jurnaliști să poată, la rîndul lor, să organizeze seminare similare pentru colegii lor. 2 participanți au și început să lucreze ca instructori în cursurile oferite de IATP.

Judy Yablony (expert în management) a lucrat cu API, oferind consultanță pentru restructurarea organizației, și cu Asociația Presei Electronice (APEL), formată recent, pentru care au fost utile cunoștințele ei privind planificarea pe termen scurt și pe termen lung.

A fost organizat un seminar de o zi pentru întreaga echipă a CIJ, atît în probleme care tin de o rganizarea muncii de zi cu zi, cît și de dezvoltarea și perspectivele centrului.

Bazele jurnalismului pentru profesorii responsabili de publicațiile școlare

Școală de vară, 8-14 august 1999, Holercani

Finanțare: Fundația Soros Moldova, UNICEF

E vorba de o continuare a proiectului CIJ din 1998 “Bazele jurnalismului pentru începători”.

Echipa de instructori a fost formată din teoreticieni și practicieni:

Prof univ, dr. Mihai Guzun - decanul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM

Dr Ana Bantoiș - redactor-șef adjunct al revistei “Limba Română”, doctor în filologie

Dumitru Maxim - machetator, jurnalist, revista “Basarabia”

Alexandru Cantor - reporter BBC în Moldova, președinte al Comitetului pentru Libertatea Presei

Iosif Moldovanu - director al European Youth Exchange Moldova.

On partea teoretică a cursurilor s-au abordat probleme ce țin de rolul și misiunea presei, libertatea cuvîntului, ONG-uri în mass-media, codul deontologic al jurnalistului, genurile presei (știrea și redactarea acesteia, interviul, reportajul, comentariul și analiza). Lecțiile teoretice au fost îmbinate cu cele practice, participanții avînd posibilitatea de a scrie ei înșiși articole pentru ziarul școlii de vară. A doua parte a școlii a fost dedicată machetării și compoziției ziarului, subiecte discutate în ateliere. Instructorul a oferit consultații individuale la computer (Word 97 și Adobe Pagemaker

6.5) privind machetarea, plasarea ilustrațiilor și a fotografiilor în pagină.

În final, participanții au editat și o publicație a școlii de vară, cu articole și fotografii pregătite pe parcursul întregii săptămâni. S-a decis formarea asociației “Press Junior” - asociație a profesorilor și elevilor care editează ziare școlare. Asociația se va întruni periodic pentru a discuta diverse teme, a face schimb de experiență și opinii.

După școala de vară, la sugestia participanților, s-au organizat, în colaborare cu Centrul de Dezvoltare a Tineretului, trei cursuri lunare la același capitol al jurnalismului liceal sau școlar:

- Managementul ziarelor școlare, octombrie 1999
- Etica jurnalistică, noiembrie 1999
- Machetarea on Adobe Page Maker 6.0”, decembrie 1 999

La întâlniri au participat profesori, elevi și studenți voluntari ce lucrează la ziare școlarești.

Managementul posturilor TV locale

Curs practic, 20-26 septembrie 1999

Finanțare: Fundația Soros Moldova, Fundația Eurasia, Fundația Thomson

Organizarea acestui curs a fost determinată, pe de o parte, de apariția pe piața informațională din RM a unui număr mare de stații TV, iar, pe de altă parte, a unei lipse de manageri on acest domeniu. Cursul a fost organizat on cooperare cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Instructor: Graham Ironside, specialist în reorganizarea și modernizarea sistemelor de producere a programelor și trainer în management de televiziune din Marea Britanie, care a fost parțial finanțat de Fundația Thomson. În cadrul cursului s-a apelat nu numai la experiența experților străini, ci și a celor locali.

Au participat manageri ai stațiilor tv din Chișinău, Cahul, Bălți, Orhei, Briceni, Glodeni, Tvardița, Comrat, Ciadîr-Lunga, Vorniceni, Taraclia. Cunoștințele teoretice au fost ilustrate prin exemple practice, organizându-se și vizite la PRO TV, NIT și la postul TV din Strășeni. Majoritatea participanților au apreciat pozitiv organizarea seminarului și prestația experților. Prin acest proiect CIJ și Consiliul Coordonator al Audiovizualului au stabilit o cooperare utilă cu posturile locale TV.

Proiecte “Cadrul legal”

Democratizarea cadrului legal în care funcționează mass-media, ajustarea legislației moldovenești la standardele europene, așa încât să fie asigurate condițiile optime pentru o presă liberă, face parte din direcțiile prioritare ale activității CIJ în această perioadă. Se are în vedere nu numai necesitatea perfecționării și elaborării de noi legi, a popularizării acestora, ci și asistența concretă, juridică în primul rând, pentru jurnaliștii și mass-media în caz de intimidare sau hărțuire pentru informațiile și opiniile difuzate de ei.

Accesul la informație pentru jurnaliști

Seminar, 15-16 aprilie, 1999

Parteneri: Asociația Avocaților Americani

Finanțare: Articolul XIX (Marea Britanie), Fundația Soros Moldova

Proiectul “Libertatea de expresie, libertatea presei și democrația” a fost elaborat de Articolul XIX și Centrul Internațional împotriva Cenzurii în parteneriat cu CIJ și a fost finanțat în cadrul Programului TACIS pentru democrație. E vorba de un proiect de lungă durată, axat pe acțiuni de propagare și afirmare a drepturilor de bază ale ziaristilor: libertatea de expresie și liberul acces la informație. În acest scop au fost organizate trei seminare și efectuate 2 studii.

La primul seminar - “Legislația mass-media în Republica Moldova și standardele europene” - care a avut loc la 27-28 noiembrie 1997 în Chișinău, s-a încercat, cu concursul juriștilor, liderilor ONG, jurnaliștilor, să se stabilească gradul de implementare în RM a articolului 10 al Convenției Europene cu privire la Drepturile Omului, modul în care este interpretată calomnia și defăimarea în codul civil și penal din RM, dreptul de a nu divulga sursele de informație și prezumpția nevinovăției, etc. (Tot atunci a fost lansat și îndrumarul “Mass-media și libertatea de expresie” în limba română, ajustat de CIJ la condițiile RM). De altfel, ideea de a compara legislația și practica RM cu standardele europene a fost dezvoltată în continuare, nu fără efect, dacă judecăm după faptul că, de exemplu, parlamentul a acceptat deja să discute în prima lectură legea privind accesul la informație.

A doua acțiune din cadrul proiectului - atelierul “Legislația Moldovei cu privire la presă: accesul la informație”, un parteneriat între Articolul XIX, CIJ și ABA, a avut loc la 2 decembrie 1998 și a întrunit 24 participanți cărora li s-a propus spre analiză proiectul de lege pregătit de Alexandru Canțir (Comitetul pentru Libertatea Presei) în colaborare cu Vasile Spinei (Comisia parlamentară pentru educație, mass-media și cultură). Prezența experților americani și europeni a fost de mare ajutor la îmbunătățirea și prezentarea sa pentru prima lectură în parlament.

Seminarul “Accesul la informație” organizat în mai 1998 a prezentat o continuare a acestor activități ale CIJ, în colaborare cu Articolul XIX, ABA, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova. Credem că succesul seminarului s-a datorat în bună parte și acestei cooperări.

Au fost invitați și au participat circa 40 juriști, jurnaliști și politicieni. De menționat interesul generației tinere pentru subiect și dorința de a promova proiectul de lege privind liberul acces la informație. La evaluare, majoritatea participanților au considerat că seminarul le-a îndreptățit așteptările, iar autorii proiectului au declarat că

seminarul a fost foarte util și “a oferit numeroase idei noi și interesante” care vor ajuta la îmbunătățirea calității proiectului de lege.

Toate comentariile și recomandările seminarului au fost traduse, pregătite și transmise autorilor proiectului de lege (Vasile Spinei și Alexandru Canțir). Urmîndu-se propunerea lui Frank Coocsey (ABA), un grup de experti s-a întrunit pe 7 iunie și a lucrat asupra proiectului de lege, aplicînd recomandările seminarului. După aceasta proiectul de lege a fost prezentat în parlament pentru prima lectură.

Proiectul de lege privind accesul la informație a fost aprobat în prima lectură la sfîrșitul lunii iulie 1999. Republica Moldova este prima dintre fostele republici sovietice care va avea o lege a accesului la informație. La propunerea dlui Vasile Spinei, CIJ în colaborare cu ABA au organizat cîteva mese rotunde cu functionari de stat, juriști și jurnaliști pentru a pregăti proiectul de lege pentru a doua lectură și a instrui persoanele legate direct de oferirea de informații.

Pe lîngă caracterul său teoretic și practic, proiectul Articolului XIX și al CIJ a avut și un scop educațional. Credem că este durabil prin concentrarea eforturilor cîtorva organizații spre un singur scop - promovarea libertății de expresie, a drepturilor omului și a democrației în general.

Serviciul juridic al CIJ

Finanțare: USIS

Este un proiect nou, oncept pe la mijlocul anului 1999, cu scopul de a oferi jurnaliștilor și organizațiilor mass-media informații din domeniul legislației mass-media locale și internaționale, precum și servicii de consultanță.

On acest sens, s-a oncept fondarea unei biblioteci cu literatură juridică în domeniul mass-media, care conține și versiunea electronică a diferitelor legi și proiecte de legi în domeniu, legislația mass-media din alte țări, a unei baze de date cu documente și materiale prezentate în justiție (processe cu jurnaliști, subiecte referitoare la accesul la informație), texte ale deciziilor judecătorești, liste ale juriștilor cu experiență în legislația mass-media, jurnaliști/organizații ce sînt sau au fost chemate în justitie.

Serviciul juridic a tradus în engleză și a monitorizat elaborarea și introducerea în parlament a proiectului de lege privind accesul la informație, legea presei etc.

Cum să scii ca să nu fii dat în judecată?

Seminar, 18-19 noiembrie 1999

Finanțare: USIS

A fost primul seminar organizat de serviciul juridic al CIJ. În calitate de experți au fost invitați specialiști în legislația și etica jurnalistică din România și SUA, precum și din RM. Participanții, în număr de 14 persoane, au avut posibilitatea să afle lucruri noi despre responsabilitatea și etica jurnalistică, reglementările legale internaționale în acest domeniu, dreptul la informare care nu trebuie să intre în contradicție cu dreptul cetățenului la intimitate) și statutul deosebit, din acest punct de vedere, a funcționarului public în comparație cu cetățeanul de rînd. Problemele teoretice s-au succedat cu analiza practică a unor situații concrete.

Concursuri pentru jurnaliști

Promovarea reformei în agricultură

Concurs, 1 ianuarie 1999 - 31 martie, 2000

Finanțare: Programul AGROinform (TACIS), Programul Național "Pământ"

Proiectul, organizat în cooperare cu Ghilda Jurnaliștilor ce scriu pe teme de agricultură și Asociația Presei Independente (administrarea proiectului revenind în întregime CIJ), urmărește scopul de a impulsiona reflectarea calitativă și promovarea reformei agricole în mass-media. Concursul este planificat pentru patru perioade:

- 1 ianuarie - 30 iulie 1999 (data limită pentru depunerea materialelor 9 iulie)
- 1 iulie - 30 septembrie 1999 (data limită - 8 octombrie)
- 1 octombrie - 31 decembrie 1999 (data limită - 12 ianuarie 2000)
- 1 ianuarie - 31 martie 2000 (data limită - 7 aprilie)

Informația despre concurs a fost difuzată prin poștă la 400 jurnaliști în februarie/martie 1999, în timpul conferinței de presă de lansare la 2 martie 1999, la seminarele Asociației Presei Independente, cursurile IATP și CIJ și în timpul diferitor conferințe de presă, organizate de CIJ și alte institutii.

Cîștigătorii primei etape, cu participarea a 25 de jurnaliști din presa scrisă, radio și tv, care au prezentat circa 120 de lucrări, au fost anunțați pe data de 29 iulie, în cadrul unei conferințe de presă. Juriul a inclus nu numai jurnaliști cu experiență, ci și specialiști în domeniul reformei agricole. Au fost oferite trei tipuri de premii: premiul I - \$75, premiul II - \$50 și premii de încurajare - \$25.

Presa națională:

premiul I - Anatol Cîșlaru (GP Flux)

premiul II - Gheorghe Tofan (Ghilda Jurnaliștilor Agrari)

premiu de oncurajare - Ion Preașcă ("Țara"), Veaceslav Mîțu (agenția de presă Moldpres)

Presa locală:

premiul I - Svetlana Guțu ("Ora locală", Ialoveni)

premiul II - Elena Motricală ("Est Curier", Criuleni)

premiu de oncurajare - Elena Roman ("Cuvântul", Rezina), Gheorghe Șova ("Duminica", Falești)

Audiovizual:

premiul I TV - Ina Ghighinișvili (TÎViK Asket, Tiraspol)

premiul II TV - Olga Avanesova (TiViK Asket, Tiraspol)

Membrii juriului au menționat participarea deosebit de activă la concurs a jurnaliștilor de la publicațiile locale și județene.

Rezultatele etapei a doua de concurs, la care au participat 23 de jurnaliști, au fost anunțate la 28 octombrie 1999. Cîștigătorii sunt:

Presa națională

premiul I - Vasile Martin, "Moldova Suverană"

premiul II - Ion Preașcă, "Tara"
premiu de oncurajare - Gheorghe Tofan, "Reforma Agrară"

Presa locală

premiul I - Svetlana Guțu, "Ora locală", Ialoveni
premiul II - Ana Curcudel, "Accent Provincial", Glodeni
premiu de oncurajare - Elena Roman, "Cuvbntul", Rezina

Agenții de știri

premiul I - Veaceslav Mîțu, Moldpres
premiul II - Anatol Cîșlaru, GP Flux
premiu de oncurajare - Anatol Pasat, Infotag

Audiovizual

premiul I - Pavel Savca, Radio Național
premiul II - Claudia Rotaru, TVM
premiu de oncurajare - Andrei Bargan, Cim TV

Reforma sistemului de ocrotire a sănătății

Seminar și concurs, 9-26 noiembrie 1999

Finanțare: Reprezentanța Băncii Mondiale în Moldova și Fundația Soros Moldova

Proiectul a fost destinat ziariștilor profesioniști specializați în tematica medicală și celor interesați de proiectul de reformă a sistemului de ocrotire a sănătății elaborat de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova.

Proiectul CIJ a început cu un seminar, scopul căruia a fost de a stimula formarea opiniei publice bazate pe informație obiectivă despre restructurarea sistemului sănătății. Reforma sistemului sanatații generează multe contradicții, iar lipsa de informație sau informația denaturată din presă nu face decât să provoace panica în rîndurile cititorilor. Iată de ce unul din primii pași în cadrul reformei a fost de a oferi jurnaliștilor accesul la informația obiectivă și directă despre motivele implementării acestui proiect în viață, perspectivele și avantajele lui. Participanții la seminar au avut posibilitatea de a dezbate aceste subiecte.

La finele seminarului a fost anunțat un concurs: participantii la seminar au fost invitați, pînă la data de 26 noiembrie 1999, să depună la Centrul Independent de Jurnalism cel puțin două materiale, ce reflectă tematica reformei sistemului de ocrotire a sănătății în Republica Moldova, cu condiția că cel puțin unul să fie publicat/difuzat în perioada 11 - 26 noiembrie 1999.

Juriul i-a ontrunit pe:

- Victor Volovei, coordonatorul proiectului "Restructurarea Sistemului Sănătății", Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
- Gheorghe Rusu, directorul CNSPMS
- Dumitru Tintiuc, șeful Catedrei Sănătate Publică și Management a facultății de perfecționare a USMF "N. Testimianu"
- Violeta Cojocaru, UNICEF.

La ședința finală a juriului din 27 decembrie 1999 au fost anunțați câștigătorii, ce au primit diplome și premii bănești:

Presa scrisă națională:

premiul I - Tatiana Dobronina, "Nezavisimaia Moldova"

premiul II - Irina Tcaci, "Logos-press"

Presa scrisă locală:

premiul I - Valentina Cibotaru, "Glia Drochiană" (Drochia)

premiul II - Maria Țurcanu, "Ecoul nostru" (Songerei)

Presa electronică:

premiul I - Galina Alcaz-Jalencu, Radio Moldova

premiul II - Livia Timciuc, TV Moldova

Solidarizarea jurnaliștilor

Fondarea Asociației Presei Electronice (APEL)

Finantare: Centrul Internațional pentru Jurnaliști (ICFJ) și USIS

Proiectul de creare și înregistrare a APEL s-a realizat în trei etape. Prima etapă a început în octombrie 1998, cu susținerea Centrului Internațional pentru Jurnaliști (ICFJ) din Washington și a USIS, când în RM a sosit Michael Beardsley, expert în problemele audiovizualului din SUA, pentru a analiza contextul în care se dezvoltă audiovizualul românesc și posibilitățile de organizare a unei asociații a presei electronice.

La etapa a doua, ca urmare a studiului realizat de Beardsley, s-au organizat, cu concursul și participarea dlui Jim Wychor, de la Wychor Communications, Minnessota, întâlniri cu reprezentanți ai posturilor radio și TV din Chișinău și din județe, la care s-au discutat modalitățile concrete de fondare a unei asociații a presei electronice. A fost elaborată o variantă de statut și Asociația Presei Electronice a început să activeze din noiembrie 1998, avînd ca obiective solidaritatea și dezvoltarea industriei audiovizualului în RM, încurajarea și promovarea unor standarde înalte pentru jurnaliștii din audiovizual, reprezentarea audiovizualului în fața parlamentului și a structurilor guvernamentale.

La etapa a treia, în iunie 1999, s-a acordat asistentă asociației în elaborarea unui plan de lucru și s-a lucrat la dezvoltarea organizațională. (Serviciile și le-a oferit iarăși dl Jim Wychor, care a considerat drept o datorie de onoare ducerea la bun sfîrșit a proiectului APEL.)

APEL s-a onregistrat oficial on iulie 1999.

Asociația Presei Independente

In octombrie 1999, dna Judy Yablonky, expert finanțat de USIS și ICFJ, a lucrat la dezvoltarea organizațională a API (și APEL).

Publicații și resurse pentru jurnaliști

Buletin analitic “Mass-Media on Republica Moldova”

Finanțare: Fundația Soros Moldova

Buletinul analitic “Mass-Media în R.Moldova”, publicat de CIJ din august 1995, este singura revistă ce tratează problemele jurnalismului ca profesie, reflectă evoluția și problemele curente și de perspectivă ale mass-media din RM. MM este publicat de două ori pe an (cu excepția anului 1998 când a apărut de 4 ori), cu un tiraj de 500 exemplare, în română și engleză, pentru un public ce include jurnaliști, organizații de presă, structuri guvernamentale ce se ocupă de probleme de presă, sectorul privat, experți și organizații străine, ambasade, fundații ce susțin presa independentă în noile democrații.

Fiecare număr al buletinului este dedicat unei teme diferite. În 1999, acestea au fost:

- problemele difuzării presei în RM (iunie 1999)
- televiziunea moldovenească (decembrie 1999)

În afară de temele de bază, buletinul conține diverse articole, opinii, sondaje de interes pentru breasla ziaristilor, a managerilor, a tuturor celor preocupați de afirmarea presei independente în Republica Moldova.

La rubrica “Invitatul nostru”, MM publică interviuri cu jurnaliștii occidentali care cunosc evoluția presei în RM. În 1999, aceștia au fost Jack Ronald, editor și director al cotidianului “Commercial Review”, Portland, SUA, care în calitate de profesor Fulbright, a ținut cursuri de jurnalism la Universitatea din Chișinău, și dna Judy Yablonky, jurnalistă și consultant în problemele comunicării, cu o experiență de 25 de ani în mass-media internaționale.

Opiniile ce ne-au parvenit despre “Mass-media în Moldova” sunt în general pozitive și sugestiile cititorilor noștri sunt luate în considerare. Buletinul MM este plasat și pe pagina WEB a CIJ.

Buletin informațional “Curier Media”

Finanțare: Fundația Soros Moldova

Buletinul “Curier Media”, lansat în 1998, este un mijloc de informare operativă a jurnaliștilor și organizațiilor mass-media despre ceea ce se întâmplă în domeniu, pe plan local, regional și global. Selecția informației se face zilnic, buletinul apărând de două ori pe lună în limba română, pe 4 pagini (format A4) fiind distribuit în 250 de exemplare, dar și în formulă electronică, tuturor redacțiilor, stațiilor radio și tv ce funcționează pe teritoriul RM. Buletinul mai apare și în variantă electronică, fiind plasat pe pagina web a CIJ.

Buletinul conține informații de interes despre:

- evenimente curente mass-media (naționale și internaționale)
- oferte de lucru, conferințe, programe naționale și internaționale
- subiecte referitoare la cadrul legal al presei și libertatea de exprimare
- cursurile, seminarele, ședințele Clubului de presă, alte evenimente ale CIJ.

Informațiile sînt selectate zilnic din fluxurile de știri ale agențiilor BASA-press, FLUX, Infotag, Interlic, Moldpres, DECA-press, precum și din buletinele informaționale trimise de European Journalism Center, International Center for Journalists, International Freedom of Expression Exchange Clearing House, International Press Institute, Europemedia, World Association of Newspapers ș.a.

Ghid “Mass-media din Republica Moldova”

Finanțare: Fundația Soros Moldova, Know How Fund

CIJ în colaborare cu Facultatea de Jurnalism a USM a publicat în 1999 prima ediție bilingvă(română și engleză) a ghidului presei moldovenești, conținînd date generale despre toate publicațiile, stațiile radio și tv din RM, precum și despre serviciile de presă ale ministerelor și departamentelor, altă informație de interes pentru jurnaliști. Ghidul MM a fost publicat în 2000 de exemplare și distribuit gratis tuturor celor interesați (în primul rînd jurnaliștilor și organizațiilor mass-media) din RM și de peste hotare. Se planifică reeditarea ghidului o dată la doi ani. Centrul de resurse oferă o variantă electronică a ghidului, completată cu date noi.

Centrul de resurse al CIJ

Centrul Independent de Jurnalism dispune de un centru de resurse, care include o bibliotecă și o bază de date, create ca răspuns la solicitările jurnaliștilor și ale organizațiilor mass-media.

Biblioteca CIJ include peste 800 de cărți în limbile română, engleză (circa 50 %), franceză, rusă, germană, pe diferite compartimente: presa scrisă, radio, tv, management, relații publice, legislația, dicționare etc. Lunar, biblioteca este vizitată, în medie, de circa 60 de jurnaliști (ei pot utiliza copiatorul CIJ pentru copii ale textelor solicitate sau, în anumite condiții, pot lua cărțile la domiciliu). În afară de aceasta, biblioteca le poate pune la dispoziție diverse rapoarte, evaluări, acte legislative și alte documente privind mass-media din RM și din alte țări.

Centrul de Resurse este abonat la principalele ziarele din RM (peste 50 la număr), de limbă română și de limbă rusă, precum și la o serie de ziare și reviste din România și străine (Herald Tribune, New York Times, Wall Street Journal, USA Today, the Economist ș.a.). De la ambasada Germaniei primim regulat publicațiile Der Spiegel, Die Zeit, Rheinischer Merkur. Accesul la biblioteca centrului de resurse e liber pentru publicul jurnalc.

În plus, la dispoziția persoanelor interesate sunt puse 4 computere pentru acces la Internet și poșta electronică, oferite centrului de Programul de Instruire și Acces la Internet (IATP/IREX). Lunar, de aceste servicii beneficiază, în medie, circa 240 de persoane (o persoană nu își poate rezerva decât 2 ore pe zi). Baza de date conține informații despre toate organizațiile de presă din Moldova (presa scrisă, radio, TV, agenții de știri), ziariști, ONG-uri, partide politice, primării, ministere, departamente, uniuni și tipografii.

Jurnaliștii care au nevoie doar de redactarea unor texte, pot folosi un computer mai vechi, utilat în aceste scopuri. Lunar, se înregistrează, în medie, circa 16 solicitări de acest fel.

Sondaje

Probleme generale ale mass-medioa don RM

Sondaj, decembrie 1999

Finanțare: Fundația Soros Moldova

Este un sondaj care se efectuează în rândurile jurnaliștilor, anual, începînd cu 1995. Sondajul din 1999 a fost realizat de către IMAS, București. Chestionarul include următoarele întrebări:

- În ce măsură sînteți familiarizat (ă) cu documentele care vizează accesul la informație, prevăzute de legislația națională și internațională?
- Care sînt sursele dvs de informare on acest caz?
- Ce prevederi ale legislației vă crează cele mai mari dificultăți în exercitarea liberă a profesiei?
- In opinia Dvs., în ce măsură ziaristii din Republica Moldova practică partizanatul politic în detrimentul principiilor jurnalismului liber?
- Care credeți că este, în majoritatea cazurilor, principala cauză a partizanatului politic?
- Cît de des acceptați în sarcină incompatibile cu principiile Dvs. profesionale? În ce măsură sunteți familiarizat (ă) cu Codul principiilor de etică profesională elaborat și semnat de un șir de organizații de presă din Moldova în 1999?
- Cum apreciați gradul de acces al jurnaliștilor la orice informație de interes public deținută de oficialități sau persoane publice?
- Care instituții publice îngreșesc într-o măsură mai mare accesul la informație al cetățenilor și jurnaliștilor?
- Beneficiați sau nu de un contract personal de angajare cu patronul structurii mass-media unde activați, contract care să conțină prevederi conforme cu drepturile și îndatoririle general acceptate ale jurnaliștilor?
- În ce măsură credeți că sunteți protejat (ă) împotriva unor persecuții, amenințări sau presiuni exercitate asupra Dvs. în urma activității profesionale?
- Ce așteptați cel mai mult de la organizațiile profesionale ale jurnaliștilor în direcția încurajării activității Dvs.?

Audiența mass-medioa dîn RM

Sondaj, noiembrie 1999

Finanțare: Fundația Soros Moldova

Sondajul a fost realizat de IMAS - Institutul de Marketing și Sondaje, București. S-au desfășurat două anchete, cîte una în anii 1998 și 1999. Interviuurile au fost realizate la domiciliul subiecților de către operatori din rețeaua permanentă a Fundației Independente de Sondaje Socio-Moldova. Ținta anchetelor a constituit-o populația în vîrstă de 18 și peste a Republicii Moldova, exclusiv Transnistria. Sondajul este structurat în trei compartimente: tv, radio și presa scrisă. Răspunsurile relevă preferințele consumatorului mediatic în dependență de vîrstă, etnie, gen, precum și împărțirea pieței informaționale din RM între diverse mijloace de informare în masă. Datele principale ale sondajului au fost publicate în buletinul MM, Nr. 2, 1999. Alte date vor fi publicate în MM, Nr. 1, 2000.

Proiecte speciale

Săptămîna Libertății Presei în Moldova

Serie de evenimente, 3-8 mai 1999

Finanțare: Fundația Soros Moldova, Fundatia Eurasia

Centrul Independent de Jurnalism în colaborare cu Uniunea Jurnaliștilor din Moldova, Asociația Presei Independente, Comitetul pentru Libertatea Presei din Moldova și Facultatea de Jurnalism și Științe ale comunicării a USM au organizat această serie de evenimente circumscrisă Zilei Mondiale a Libertății Presei (3 mai) și care a avut drept scop sensibilizarea opiniei publice la necesitatea unei presei cu adevărat libere on republică.

3 mai

Săptămîna a început cu o **conferință de presă** la Uniunea Jurnaliștilor, în cadrul căreia au fost prezentate agenda și obiectivele proiectului. Organizatorii au anunțat rezultatele concursului de postere "Libertatea presei": locul întâi i-a revenit lui Vitalie Coroban (Flux), locul doi - lui Vitalie Nezvinschi (revista "Bănci și Finanțe"-"Profit") și locul trei - lui Vitalie Pogolșa.

4 mai

Marti s-a de sfășurat **Congresul extraordinar al UJM**, la care s-a făcut o analiză a situației presei din Republica Moldova. Delegații la Congres au cerut statului să susțină mijloacele de informare în masă, în condițiile în care majoritatea redacțiilor sunt insolubile. Congresul a fost convocat pentru a trasa direcțiile principale și modalitățile de conlucrare cu structurile de stat pentru susținerea presei. Președintele API, Tudor Iascenco, a propus să fie declarată o zi sau o săptămână "fără presă" pentru a atrage atenția opiniei publice asupra problemelor cu care se confruntă mijloacele de informare în masă. Congresul a cerut conducerii UJM să elaboreze un raport referitor la starea presei în Republica Moldova pentru a-l prezenta organizațiilor internaționale, inclusiv Consiliului Europei și Federației Internaționale a Jurnaliștilor. Congresul a adoptat Codul deontologic al jurnaliștilor din Republica Moldova.

5 mai

CIJ a găzduit o **masă rotundă "Drepturile de autor în Republica Moldova"**, cu participarea jurnaliștilor și a specialiștilor în materie. Opinia derală a jurnaliștilor a fost că drepturile de autor le sunt grav lezate. Instanțele judiciare nu au examinat în 1998 nici un dosar privind încălcarea drepturilor de autor ale jurnaliștilor, a declarat Vera Macinscaia, judecător la Curtea Supremă de Justiție, invitată să participe la masa rotundă în calitate de expert. Mai mult, în ultimii 25 de ani nu a fost înregistrat nici un caz de pedepsire penală pentru încălcarea dreptului de autor. Conform datelor prezentate de Mihai Ciuș, director general al Agenției de Stat pentru Drepturile de Autor din RM, în majoritatea cazurilor redacțiile și jurnaliștii își retrag cererile de acționare în judecată în cazurile de încălcare a drepturilor de autor.

5-7 mai

Vernisaj fotografic "Democrația în obiectiv" (care a prezentat 70 de lucrări ale profesioniștilor în domeniu din RM),

Ziua ușilor deschise la presa regională,

Întîlnirea reprezentanților presei regionale cu studenții Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării (USM).

8 mai

Acțiunile au culminat cu **Festivalul mass-media "Libertatea presei - imaginea ta**

reală”, desfășurat în Scurul Operei Naționale. La festival au participat jurnaliști, artiști de estradă și tineri. Pe parcursul celor trei ore de spectacol organizațiile mass-media au plasat în scuar panouri publicitare, iar tinerii au participat la concursuri cu premii, apreciate de un juriu întrunind jurnaliști.

Evenimentele din cadrul Săptămîinii Libertății Presei au reunit mai bine de 200 de jurnaliști și studenți. Deși a fost organizată pentru prima dată, săptămîna” a avut un impact deosebit atît asupra profesioniștilor, cît și asupra consumatorilor de produse mass-media.

Clubul de presă

Finanțare: Fundația Soros Moldova

Clubul de presă a fost lansat în colaborare cu Comitetul pentru Libertatea Presei în toamna anului 1995. Prin întâlnirile sale, Clubul tinde să realizeze o mai bună comunicare între jurnaliști pentru a găsi soluții la problemele de interes comun, să organizeze pentru ei întâlniri cu personalități din diverse domenii, politicieni, lideri ONG, ambasadori etc.

A devenit deja o tradiție ca în luna decembrie a fiecărui an, Clubul de presă și CIJ să decerneze 10 premii speciale pentru cei mai populari jurnaliști ai anului.

Jurnaliștii consideră Clubul de presă o instituție ce inițiază dialoguri foarte utile atât pentru presă, cât și pentru opinia publică.

În 1999 invitați ai Clubului de presă au fost:

22 ianuarie și 1 iulie: Ion Sturza, ministru al Economiei; subiect – situația economică și reformele

2 februarie: Valeriu Matei, vice-președinte al parlamentului, și Iurie Roșca, vice-președinte al parlamentului; moderator – Vasile Botnaru; subiect – numirea noului guvern

20 mai: masă rotundă cu participarea scriitorilor Vladimir Beșleagă, Vasile Vasilache, Ion C. Ciobanu, Dumitru Matcovschi, Andrei Burac, Eugenia David, Valeriu Babanschi, Andrei Țurcanu, Vasile Gîrneț, regizorilor Victor Ciutac, Dumitru Fusu ș.a.; moderator – Nicolae Negru; subiect – republica prezidențială – pro și contra

1 iulie: Alexandru Muravschi; moderator – Arcadie Gherasim; subiect – criza economică

9 septembrie: Anatol Gremalschi, ministru al Educației și Științei, Dumitru Ivanov, președinte al sindicatului din domeniu; moderator – Vitalie Dogaru; subiect – sistemul educațional

30 septembrie: Vasile Nedelciuc, deputat, președinte al Comisiei parlamentare pentru politică externă, și Iurie Leancă, vice-ministru de externe; moderator – Nicolae Negru; subiect – politica externă a Republicii Moldova

28 octombrie: Victor Bîrsan, ambasador al României în Republica Moldova; moderator – Nicolae Negru

5 noiembrie: Slavian Guțu, coordonator Program Granturi Mici, Banca Mondială; Nicolae Chirtoacă, consilier principal de Stat; Aliona Niculiță, director executiv, centrul Contact; moderator – Victor Osipov, director, radio d'Or; subiect – societatea civilă în Moldova

18 noiembrie: purtători de cuvânt și reprezentanți ai serviciilor de presă; moderatorii — Vitalie Dogaru și Doina Melnic; subiectul - serviciile de presă: obstacol sau mediator în relațiile cu presa?

11 decembrie: Arcadie Gherasim, directorul TVM; moderator - Nicolae Negru; subiect - televiziunea publică în RM

26 noiembrie: Un grup de ziaristi bulgari, cu care s-a discutat despre situatia minorităților etnice și reflectarea problematicii minorităților etnice în mass-media din RM și Bulgaria; moderator — Nicolae Negru

Din 1997 se realizează și o versiune televizată a Clubului de presă la Catalan TV, relansată în decembrie 1999 la TVM.

Topul celor mai populari jurnaliști

Sondaj, festivitate

Finanțare: Fundația Soros Moldova

E un proiect ce se realizează în bază de sondaj în mediul jurnalistic, începând cu 1995. În 1999, sondajul a fost realizat de către Institutul de Marketing și Sondaje IMAS S.A. din București. Eșantionul utilizat a fost stratificat, fiecare organizație mass-media fiind considerată un strat separat. S-a solicitat participarea la sondaj a tuturor redactorilor din organizațiile incluse în sondaj. Interveniunile au fost realizate în perioada 8-15 decembrie 1999. Au fost completate 355 chestionare, în 51 de redacții.

Cei mai populari jurnaliști ai anului 1999 au fost numiți:

în presa scrisă:

Constantin Tănase (directorul grupului de presă FLUX)

Petru Bogatu (redactor-șef adjunct al ziarului "ȚARA")

Dumitru Ciubașenco (redactor-șef al ziarului "Moldoavskie vedomosti")

Vioarel Mihail (redactor-șef al revistei "Săptămîna")

radio și televiziune:

Maria Trifan (redactor Radio Moldova)

Constantin Chiroșco (realizator de programe la TVM, reporter BASA-press)

Alexandru Canțîr (correspondent BBC)

Mircea Surdu (redactor și realizator de programe la TVM)

presa locală:

Lucia Bacalu (reporter, publicația "Unghiul", Ungheni)

Tudor Iașenco (director al publicației "Cuvîntul", Rezina)

Speranța anului:

Liliana Vițu (reporter BBC)

Cel mai reușit debut din audiovizual:

PRO-TV Chișinău

Cel mai reușit debut din presa scrisă:

Jurnal de Chișinău

Jurnalistul care a provocat cel mai mult opinia publică:

Andrei Țurcanu

Managerul care a onregistrat cele mai mari succese on 1999:

Alexandru Tanas (revista "Profit")

Cea mai bună evoluare în 1999:

Radio "Antena C"

Topul celor mai populari jurnaliști ai anului a fost anunțat în cadrul clubului de presă, la ședința festivă din 25 decembrie, care a întrunit circa 170 de jurnaliști.

Proiecte aditionale

Strategii mass-media pentru femei

Seminar, 16-19 februarie 1999

Finanțare: Serviciul de Informare a Statelor Unite (USIS), Fundația Soros Moldova

Proiectul a avut ca scop familiarizarea liderilor ONG-urilor feministe din Chișinău și din județe cu strategiile și practicile mediatică în contextul problemelor ce le preocupă. În calitate de instructor a fost invitată dna Roxana Marinescu cu o experiență bogată în cadrul Societății pentru Analize Feministe AnA din București, care a realizat mai multe proiecte privind femeile și presa.

Au fost selectate pentru participare liderii și reprezentanți ai 16 NGO-uri feministe naționale și județene cărora li s-a propus, pe parcursul a patru zile de seminar, următoarele subiecte: tipurile de mesaj, dezvoltarea genurilor și presa, tipurile de mass-media, practici mediatică pentru ONG-uri (conferințe de presă, comunicate, strategii mass-media), planificarea unei campanii de presă, pregătirea și susținerea unui interviu. Seminarul nu s-a rezumat doar la explicații teoretice, incluzând și exerciții de ordin practic.

Experiența instructorului, materialele pregătite și interesul participantelor au asigurat reușita seminarului. În pofida diferenței de vîrstă a participantelor, ele au încercat aceeași satisfacție a experienței de lucru și studiu în grup: "Am avut posibilitatea să ne facem o multime de contacte și să începem să cooperăm, pentru că avem aceleași probleme". Despre reușita seminarului vorbește și faptul că o serie de ONG-uri care nu au participat la cursuri, au solicitat după aceea să li se pună la dispoziție materialele distribuite de către instructor.

ONG-urile și mass-media: posibilități de colaborare

Seminar, 26 iunie 1999

Organizatori: Centrul CONTACT și Centrul Independent de Jurnalism

Finanțare: Centrul pentru asistența ONG-urilor CEAVA (Lille, Franța), Fundația Soros Moldova

A fost o primă inițiativă de a se analiza relațiile între sectorul non-profit și mass-media. Contribuția CIJ pentru acest seminar a constat în selectarea și invitarea a 10 jurnaliști practicieni și profesori universitari care au examinat situația presei și a sectorului neguvernamental din Republica Moldova.

Moderatori: Vitalie Cazacu, directorul agenției de știri DECA press (înregistrată ca ONG), Victor Osipov, managerul postului Radio d'Or și al ONG "Temma".

Minoritățile într-un mediu multicultural

Vizită de studiu a jurnaliștilor bulgari în Moldova, 20 - 27 noiembrie 1999

Finanțare: Fundația Soros Moldova

Vizita a fost dictată de necesitatea informării mass-media bulgare despre situația reală a minorităților naționale din Moldova în general și a minorității bulgare, în particular. Programul a inclus întâlniri cu funcționari de stat, scriitori, parlamentari, jurnaliști,

oameni de afaceri de etnie bulgară. Jurnaliștii au vizitat școala medie bulgară din Ghișinău, societatea bulgară "Renaissance", Centrul CONTACT și Fundația Soros Moldova, Ministerul Educației, colegiul pedagogic "St. Chiril și Meftodie" din Taraclia, colegiul de muzică și instrumente populare din Tvardița - o instituție unde se studiază amplu cultura bulgară (muzica, dansurile, tradițiile), o casă a unei familii bulgare.

În ultima zi de lucru a fost organizată, în cadrul Clubului de Presă, o întâlnire a jurnaliștilor bulgari și moldoveni, la care s-a pus în discuție modul de reflectare a problematicii minorităților etnice în mass-media din ambele țări.

Membrii delegației au fost plăcut surprinși de toleranța și deschiderea autorităților centrale moldovenești în privința subiectelor ce țin de relațiile interetnice, spre deosebire de autoritățile județene din Taraclia, care, din diverse motive, au refuzat orice întrevedere. În plus, în opinia jurnaliștilor bulgari, condițiile reale, create de autoritățile moldovenești și prevăzute de legislația moldovenească pentru minoritățile naționale, sunt mult mai favorabile decât cele descrise de mijloacele de informare în masă din Bulgaria. Organizatorii consideră că scopul pe care și l-au propus - informarea colegilor bulgari despre situația reală a minorității bulgare din Moldova - a fost realizat și, prin publicațiile lor, aceștia vor putea influența dezvoltarea și ameliorarea relațiilor între cele două țări atât la nivel comunitar, cât și la nivel național.

Proiectul "Moldova News"

Finanțare: Fundația Soros Moldova, Asociația DNT

Obiectivul proiectului e menținerea și dezvoltarea site-lui informational "Moldova News" (<http://news.ournetmd>) operat de DNT. CIJ are sarcina să selecteze zilnic cele mai relevante știri politice, economice și sociale, în limbile română, engleză și rusă, și să le "prelucreze" pentru a le aduce la forma cerută de DNT, ca să fie plasate în Internet. Sunt citite fluxurile de știri primite de la agențiile BASA-press, FLUX, Infotag, Interlic, Moldpres.

Dovadă a importanței acestui proiect este faptul că la momentul scrierii raportului, pagina respectivă fusese accesată de 257631 ori!

Parteneri și finanțatori

Agenția pentru Dezvoltare Internațională a Statelor Unite (USAID)
Alianța Franceză din Moldova
American Bar Association (ABA)
Articolul XIX , Marea Britanie
Asociația Dynamic Network Technologies (DNT)
Asociația Presei Electronice APEL din R. Moldova
Asociația Presei Independente (API)
Asociația Telejurnaliștilor "VIP"
TACIS AGROinform
Centrul CONTACT
Centrul de Resurse Informationale al Ambasadei SUA, Chișinău
Centrul Internațional pentru Jurnaliști (ICFJ), SUA
Centrul pentru Jurnalism Independent, București
Centrul Regional de Informare pentru Tineret "Moștenitorii"
Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Moldova
Comitetul pentru Libertatea Presei din Moldova
Consiliul Europei
Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM
Fondul European pentru Libertatea de Exprimare, Franța
Fundația Eurasia, SUA
Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale (IFES)
Fundația Soros Moldova
Fundația Thomson, Marea Britanie
Ghilda Jurnaliștilor ce scriu pe teme de agricultură
Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta
Internews Network, Kiev și Moscova
Knight Foundation, SUA
Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)
Press Now, Olanda
Programul de Instruire și Acces la Internet (IATP/IREX)
Programul TACIS pentru Democrație
Secția pentru cultură și presă a Ambasadei SUA
Școala Superioară de Jurnalism din Lille, Franța
Școala BBC, București
UNICEF, Moldova
Uniunea Jurnaliștilor din Moldova
Universitatea Oxford, Programul Legislație și Politici Media Compare, Marea Britanie
Reprezentanța Xerox în Moldova

Consiliul Director al CIJ

Valeriu Loghin
Victor Ursu
Natalia Angheli

*Director, Casa Lumea Deschisă
Director executiv, Fundația Soros Moldova
Reprezentant al Centrului Internațional pentru
Jurnaliști (ICFJ), Washington*

Consiliul de experți al CIJ

Anatol Golea
Alexandru Gantor
Alexandru Dorogan
Ion Bunduchi
Valeriu Saharneanu
Constantin Marin
Ion Enache
Tudor Iașenco
Violeta Cojocaru
Dmitrii Calac

*Biroul de presă al Președintelui R. Moldova
Agenția de știri BASA-press, reporter BBC
Departamentul Relații Publice, Primăria Chisinau
Radio "Antena C"
Uniunea Jurnaliștilor din Moldova
Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării,
Studioul TV "NIT"
Ziarul "Cuventul", API
UNICEF, Deutsche Welle
Economiceskoe obozrenie, Logos press*

Echipa CIJ

Corina Cepoi
Angela Sorbu
Nicolae Negru
Nelly Harabara
Doina Melnic
Oxana Comănescu
Lilia Bogdănaș
Emil Dediu
Gristina Tăbîrtă
Sergiu Malai
Rodica Solovei

*director, director@ijc.iatp.md
vice director, asirbu@ijc.iatp.md
redactor-șef, "Mass-Media în Moldova", editor@ijc.iatp.md
redactor "Mass-Media on Moldova", nelly@ijc.iatp.md
cordonator programe, dmelnic@ijc.iatp.md
coordonator resurse informaționale, dbase@ijc.iatp.md
coordonator programe, coordinator@ijc.iatp.md
coordonator serviciul juridic (din sept. 1999), mlu@ijc.iatp.md
asistent de program (zi de muncă incompletă)
asistent de program (zi de muncă incompletă)
contabil (zi de muncă incompletă)*

Informație de contact

Centrul Independent de Jurnalism
Str. Șciusev, 53
2012 Chișinău, Republica Moldova
Tel.: (3732) 213 652; 227 539, Fax: (3732) 226 681
e-mail: ijcnews@ijc.iatp.md, Internet: <http://ijc.iatp.md>

Raport financiar

VENITURI

Granturi

Organizația	\$
Fundația Soros Moldova	102069
Suținerea mass-media în anul 1999	85000
Report din bugetul anului 1998	4814
Reforma sistemului de ocrotire a sănătății	500
Minoritățile într-un mediu multicultural	6941
Our net Moldova News	4814

USIS

25503

Experți pe teren	19599
Strategii mass-media pentru femei	1725
Serviciul Juridic 1999	1179

Fundația Eurasia

23017

Reportajul economic	15000
Buletinul "Mass-media în Moldova" și masa rotundă "Drepturile de autor on R.M."	8017

TACIS AGROinform

4782

Concurs "Promovarea reformei în agricultură" (co-finanțat de Programul Național PĂMÎNT)	3776
Selecție săptămînală de știri pe teme de agricultură	1006

Programul Național "Pămînt"

3776

Concurs "Promovarea reformei în agricultură" (co-finanțat de TACIS AGROinform)	3776
---	------

Articolul XIX

3418

Accesul la informația pentru jurnaliști	3418
---	------

UNICEF

459

Bazele jurnalismului pentru profesori	459
---------------------------------------	-----

Banca Mondială

1000

Reforma sistemului de ocrotire a sănătății	1000
--	------

ICFJ (Washington)

856

Crearea și înregistrarea APEL	856
-------------------------------	-----

Press Now

3650

Clubul de presă	3650
-----------------	------

Institutul European pentru mass-media

533

Publicatia „Media în CSI”	533
---------------------------	-----

Centrul Soros pentru Arta contemporana

197

Reportajul pe teme de cultura si arta	197
---------------------------------------	-----

Knight Fellows expertiza	200
<i>Subtotal granturi</i>	166460
<i>Alte contribuții</i>	
Know How Fund	6000
Ghid "Mass-media on Moldova"	6000
IATP/IREX	6135
4 computere	6135
Donații "Experți pe teren"	5772
Jack Ronald (computer)	1997
Ken Blum (cărți)	975
Rob Hill (2 camere digitale)	2800
<i>Subtotal alte contribuții</i>	17907
TOTAL	184367

CHELTUIELI

\$

DOMENIUL

Proiecte

82967

Administrative

62318

Întreținere, telefon, taxe etc.

11558

Plata pentru arendă

16936

Salarii

33824

TOTAL

145285